

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/313/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612202094
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3612202094.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa L. X., bytom W. B. P. XXX, v konaní zastúpeného JUDr. Matejom Valjentom, advokátom, so sídlom Partizánske, Jesenského 232 proti odporcovi O. P., bytom S., U. cesta XXX/X, v konaní zastúpenému T.. Martinom Spišiakom, advokátom, so sídlom Partizánske, Jesenského 233/1 o zaplatenie 24.667,- eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 5C/23/2012-112 zo dňa 22. januára 2015, v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **zrušuje a vec vracia** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 24.667,- eur s 2%-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 24.667,- eur od 26.04.2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a povinnosť zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 3.649,48 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zaplatenia 24.667,- eur s 2%-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 24.667,- eur od 24.04.2012 do zaplatenia s odôvodnením, že odporca a syn navrhovateľa mali podnikat' ako tichí spoločníci, ale k podpísaniu zmluvy o tichom spoločenstve nedošlo. Odporca žiadal na otvorenie záložne finančné prostriedky od navrhovateľa a prenajal si aj na tento účel nebytové priestory. Na zaplatenie nájmu, ktorý mal platiť odporca, navrhovateľ poskytol vlastné finančné prostriedky a následne po otvorení záložne odporcom navrhovateľ na základe žiadosti odporcu poskytoval finančné prostriedky a preberanie finančných prostriedkov odporca potvrdzoval svojim vlastnoručným podpisom v knihe navrhovateľa. Celkovo navrhovateľ odporcovi poskytol 24.667,- eur. Napriek žiadosti o vrátenie peňažných prostriedkov odporca nevrátil navrhovateľovi žiadnu sumu, iba vo forme SMS správ potvrdil, že peňažné prostriedky vráti. Odporca však nevrátil žiadnu sumu. Súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že začiatkom roku 2009 oslovil odporca navrhovateľa s tým, že chce otvoriť záložňu a potrebuje finančne vypomôcť. Za týmto účelom bol pripravený i návrh zmluvy o tichom spoločenstve, podľa ktorej mali byť tichými spoločníkmi syn navrhovateľa Roman Beňačka a odporca. K podpísaniu zmluvy o tichom spoločenstve nedošlo. Odporca žiadal na otvorenie záložne finančné prostriedky od navrhovateľa a prenajal si aj na tento účel nebytové priestory. Na zaplatenie nájmu, ktorý mal platiť odporca, navrhovateľ poskytol vlastné finančné prostriedky a následne po otvorení záložne odporcom navrhovateľ na základe žiadosti odporcu poskytoval finančné prostriedky a preberanie finančných prostriedkov odporca potvrdzoval svojim vlastnoručným podpisom v knihe navrhovateľa. Celkovo navrhovateľ odporcovi poskytol 24.667,- eur. Napriek žiadosti o vrátenie peňažných prostriedkov odporca nevrátil navrhovateľovi žiadnu sumu, iba vo forme SMS správ potvrdil, že peňažné prostriedky vráti. Odporca však nevrátil žiadnu sumu. Navrhovateľ podal trestné oznámenie pre podozrenie z prečinu podvodu na odporcu a vec bola uznesením vyšetrovateľa OR PZ Partizánske, Odboru kriminálnej polície č. ORP-291/OEK-PE-2011 zo dňa 06.12.2011 odmietnutá z dôvodu, že nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty prečinu podvodu. Proti uzneseniu podal sťažnosť navrhovateľ a prokurátor Okresnej prokuratúry Partizánske zamietol sťažnosť

pre jej nedôvodnosť uznesením 1Pn/220/2011 zo 04.01.2012. V odôvodnení uznesenia prokurátor konštatoval, že išlo o tiché podnikanie, resp. tiché spoločenstvo medzi odporcom a Romanom Beňačkom - synom navrhovateľa. Svedok Roman Beňačka uviedol, že on nemal záujem uzatvoriť zmluvu o tichom spoločenstve s odporcom, preto nedošlo k jej podpisu a že finančné prostriedky odporcovi poskytol jeho otec - navrhovateľ. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 673 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka a dospel súd k záveru, že návrh bol podaný dôvodne. Odporca nepoprel prevzatie 24.667,- eur od navrhovateľa a prevzatie finančných prostriedkov preukazuje obsahom SMS správ, ktoré predložil navrhovateľ, kde odporca potvrdil záujem na vrátení finančných prostriedkov. Písomne taktiež odporca potvrdil preberanie finančných prostriedkov a odporca nepreukázal v konaní, že by mu navrhovateľ finančné prostriedky poskytol z titulu plnenia na základe zmluvy o tichom spoločenstve. Navrhovateľ preukázal, že 16.02.2009 mu z ČSOB a.s. bola vyplatená suma 16.600,- eur a taktiež i ostatné finančné prostriedky poskytol odporcovi navrhovateľ zo svojho majetku, čo potvrdil i svedok Roman Beňačka. Taktiež z odôvodnenia uznesenia Okresnej prokuratúry Partizánske 1Pn/220/2011 zo 04.01.2012 vyplýva, že obchodný vzťah, resp. tiché spoločenstvo mohlo byť iba medzi synom navrhovateľa Romanom Beňačkom a odporcom. Z dôvodu absencie zmluvy o tichom spoločenstve navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky bez právneho dôvodu a tieto je odporca povinný navrhovateľovi vrátiť v plnej poskytnutej sume. Súd preto zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 24.667,- eur s 2%-ným úrokom z omeškania ročne, ktorý korešponduje s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., zo sumy 24.667,- eur od 26.04.2012 do zaplatenia, od 26.04.2012 z dôvodu, že v tento deň došiel návrh na súd a navrhovateľ žiadal úrok z omeškania od podania návrhu. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že vo veci úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 3.649,48 eur, z čoho 296,- eur predstavuje súdny poplatok a 3.353,48 eur trovy právneho zastúpenia.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca. Podľa neho sa súd prvého stupňa v rozhodnutí bezdôvodne stotožnil s argumentmi navrhovateľa, že on bol účastníkom právneho vzťahu s odporcom, čo odôvodnil tým, že súdu predložená zmluva o tichom spoločenstve nikdy nebola podpísaná a že odporca podpísané vyhotovenie nepredložil. Odporca už pred súdom prvého stupňa tvrdil, že zmluvu o tichom spoločenstve riadne uzatvoril a to s Romanom Beňačkom, synom navrhovateľa, za ktorého konal a jeho zastupoval jeho otec, navrhovateľ, a to na základe plnej moci. Z tohto dôvodu odporca aj pred súdom prvého stupňa namietal aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa a to aj s poukazom na to, že správanie sa navrhovateľa osvedčovalo situáciu, ako keby vykonával zastúpenie syna pri výkone funkcie tichého spoločníka, t.j. navštevoval prevádzku záložne odporcu a to i bez prítomnosti odporcu, informoval sa o priebehu a výsledkoch podnikania, priebežne dopĺňal finančnú hotovosť odo výšky dohovorenej podľa zmluvy. Tvrdenia odporcu sú podporené tvrdeniami samotného navrhovateľa, ktorý v zápisnici o doplnení trestného oznámenia OR PZ Partizánske okrem iného uviedol, že si uvedomil, že zmluva o tichom spoločenstve s odporcom, na ktorej je uvedený jeho syn musela byť podpísaná, pretože on bol splnomocnený na synove zastupovanie. Rovnako v prospech existencie zmluvy o tichom spoločenstve svedčí aj uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske 1Pn 220/11-7 zo dňa 04.01.2011, v ktorom je uvedené, že prokurátor preskúmaním vyšetrovacieho spisu zistil, že nešlo o pôžičku medzi navrhovateľom a odporcom, ale o spoločné podnikanie, resp. tiché spoločenstvo, pričom medzi odporcom a Romanom Beňačkom, v zastúpení navrhovateľom bola podpísaná zmluva o tichom spoločenstve. V tomto smere poukázal odporca na ustanovenia § 135 ods. 1 a 2 O.s.p.. Súd prvého stupňa preto podľa odporcu pochybil, keď navrhovateľa posúdil ako účastníka záväzkového vzťahu s odporcom, hoci navrhovateľ konal ako splnomocnený zástupca svojho syna a z tohto dôvodu mal súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietnuť pre nedostatok aktívnej legitímácie na strane navrhovateľa. Nemožnosť predloženia podpísanej zmluvy o tichom spoločenstve súdu odporca odôvodňuje tým, že právny zástupca navrhovateľa v tomto konaní bol v rozhodnom čase podpisu zmluvy spolu so svojím bratom JUDr. Jaroslavom Valjentom právnym zástupcom odporcu a listina, ktoré jeho advokátska kancelária vyhotovovala boli u nej archivované. Okrem toho ak by súd aj akceptoval situáciu, že okrem Romana Beňačku bol poskytovateľom peňazí odporcovi aj navrhovateľ, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa zistiť riadne skutkový stav, aby bolo jasné kto sa akou mierou a formou podieľal na financovaní podnikania odporcu, keď financovanie zo strany Romana Beňačku bolo do výšky 17.000,- eur zastrešené zmluvou o tichom spoločenstve a vo zvyšku by bolo konanie navrhovateľa zastrešené zmluvou o pôžičke v ústnej forme. Na základe uvedených dôvodov odporca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, alebo aby tento napadnutý rozsudok zmenil.

Navrhovateľ sa k podanému odvolaniu odporcu písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 2 O.s.p. na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

Navrhovateľ sa v tomto konaní domáha od odporcu zaplatenia 24.667,- eur s príslušným úrokom z omeškania. Medzi účastníkmi nie je sporné, že peňažné prostriedky v uvedenej sume skutočne odporca od navrhovateľa prevzal. Za sporný však možno označiť dôvod, pre ktorý tieto peňažné prostriedky navrhovateľ odporcovi odovzdal.

Navrhovateľ v konaní tvrdil, že odporca a jeho syn mali podnikáť ako tichí spoločníci, k podpísaniu zmluvy o tichom spoločenstve však nedošlo, ale odporca napriek tomu žiadal od navrhovateľa na otvorenie záložne finančné prostriedky, ktoré mu aj odporca postupne v žalovanej sume poskytol. Podľa tvrdení navrhovateľa uvedených v návrhu na začatie konania sa tak stalo bez akéhokoľvek právneho dôvodu a preto sa jedná na strane odporcu o bezdôvodné obohatenie získané na úkor navrhovateľa plnením bez právneho dôvodu /§ 451 ods. 2 O.s.p./. Na druhej strane ale sám navrhovateľ vo svojej výpovedi na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 26.06.2014 uviedol /č.l. 74 spisu/, že predmetné peňažné prostriedky odporcovi požičal. Súd prvého stupňa tento rozpor v tvrdeniach navrhovateľa nijako v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysvetlil a zo zápisníc o pojednávaniach pred súdom prvého stupňa ani nevyplýva, že by sa snažil o odstránenie týchto rozporov. Záver súdu prvého stupňa o tom, že navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky bez právneho dôvodu je preto predčasný. Okrem toho tento záver nezodpovedá ani skutočnostiam, ktoré boli vykonaným dokazovaním súdom prvého stupňa zistené, konkrétne tomu, že navrhovateľ odovzdával peňažné prostriedky odporcovi v rôznych sumách počas obdobia skoro 11 mesiacov /viď. návrh na začatie konania, výpoveď navrhovateľa na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 26.06.2014, listiny o preberaní peňažnej hotovosti odporcom z č.l. 10 až 13 spisu/, priebežne kontroloval podnikanie odporcu v záložni tak, že túto raz, dvakrát za týždeň navštevoval a kontroloval inventúry /výpoveď navrhovateľa na OR PZ Partizánske - zápisnica o trestnom oznámení - doplnenie zo dňa 01.12.2011; súčasť vyžiadaného vyšetrovacieho spisu/. Odporca dokonca pri výsluchu na OR PZ Partizánske vypovedal /zápisnica o výsluchu podozrivého zo dňa 21.11.2011; súčasť vyžiadaného vyšetrovacieho spisu/, že navrhovateľ mal od prevádzky záložne kľúče, mal kľúče aj od trezoru, poznal kódy alarmu na prevádzke a niekedy si brával veci, ktoré záložni prepadli. Uvedené skutočnosti nutne vedú k záveru, že medzi účastníkmi konania musel existovať právny dôvod, na základe ktorého navrhovateľ poskytoval odporcovi peňažnú hotovosť a konal tak ako je vyššie uvedené. Či týmto právnym dôvodom bola skutočne zmluva o tichom spoločenstve ako tvrdí odporca alebo zmluva o pôžička ako tvrdí navrhovateľ je nateraz otáznave a musí byť predmetom ďalšieho dokazovania.

K otázke zmluvy o tichom spoločenstve je potom ďalej potrebné upriamiť pozornosť súdu prvého stupňa na výpoveď navrhovateľa na OR PZ Partizánske - zápisnica o trestnom oznámení - doplnenie zo dňa 01.12.2011. Tu navrhovateľ uviedol „Vzhľadom k tomu, že na zmluve je uvedený môj syn, tak som v trestnom oznámení uviedol, že zmluva nebola podpísaná, nakoľko ja som o tom nevedel. Ale dnešného dňa som si uvedomil, že ak som splnomocnený na synove zastupovanie, tak podpísaná musela byť.“. Navrhovateľ pri tomto výsluchu ďalej uviedol „Pri inventúrach nebol zistený zisk, ktorý by sme si mohli rozdeliť. Nakoľko záložňa začala fyzicky fungovať až v apríli 2009, nebolo možné dopredu zistiť aký bude v budúcnosti zisk. Ukázala sa, že nebude stačiť pre dvoch ľudí, preto som sa v auguste 2009 dohodol s Tomášom Šestákom, že si nechá záložňu a moje vložené peniaze mi vráti.“. K tejto výpovedi nebol navrhovateľ súdom prvého stupňa v konaní vypočutý, pričom je táto v rozpore s jeho žalobnými tvrdeniami i výpoveďou pred súdom prvého stupňa a v podstate spolu s preukázaným konaním navrhovateľa pri kontrole podnikania záložne odporcu potvrdzuje tvrdenia odporcu, že zmluva o tichom spoločenstve bola nielen písomne pripravená ale aj účastníkmi /resp. na strane navrhovateľa len v postavení zástupcu jeho syna/ podpísaná.

Ak súd prvého stupňa aj naďalej zotrva na svojom závere, že navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky bez právneho dôvodu /pričom svoj záver v novom rozhodnutí aj jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlí v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p./, bude potrebné, aby sa aj tak zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa. V prípadoch bezdôvodného obohatenia, ktoré bolo získané

plnením bez právneho dôvodu /§ 451 ods. 2 O.s.p./ je aktívne vecne legitimovaným požadovať vydanie bezdôvodného obohatenie ten, na úkor ktorého sa získalo, teda v tomto prípade osoba, ktorej patrili peňažné prostriedky, ktoré mali byť bez právneho dôvodu odovzdané odporcovi. Súd prvého stupňa síce vo svojom napadnutom rozhodnutí uvádza, že navrhovateľ preukázal, že 16.02.2009 mu z ČSOB a.s. bola vyplatená suma 16.600,- eur a taktiež i ostatné finančné prostriedky poskytol odporcovi navrhovateľ zo svojho majetku, čo potvrdil i svedok Roman Beňačka, ale uvedené opäť nezodpovedá vykonanému dokazovaniu. Svedok Roman Beňačka vo svojej výpovedi pred súdom prvého stupňa uviedol /zápisnica o pojednávaní zo dňa 25.09.2014, č.l. 94 spisu/, že časť peňazí odovzdaná navrhovateľom odporcovi boli jeho peňažné prostriedky a dokonca na otázky právneho zástupcu odporcu uviedol, že na zmluvný vzťah s odporcom použil jeho otec, navrhovateľ peňažné prostriedky vybraté z účtu svedka v sume asi 25.000,- eur, pričom svedok neuviedol, že by tieto peňažné prostriedky pochádzajúce z jeho účtu navrhovateľovi dal. Sám navrhovateľ vo výpovedi na OR PZ Partizánske dňa 01.12.2011 uviedol, že jeho syn bol na celej veci finančne zainteresovaný, lebo dal navrhovateľovi svoje peniaze, ktoré navrhovateľ neskôr poskytol odporcovi na prevádzku záložne. Na tieto skutočnosti musí súd prvého stupňa pri svojom opätovnom rozhodovaní vziať zreteľ a svoj záver o tom, komu patrili peňažné prostriedky odovzdané navrhovateľom odporcovi riadne odôvodniť a to aj s poukazom na to, z ktorých dôkazov pri tomto závere vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení týchto dôkazov riadil.

Na základe uvedených záverov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil, pretože súd prvého stupňa nateraz nesprávne vec právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Vec potom podľa § 221 ods. 2 vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom súd prvého stupňa doplní dokazovanie v hore naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodne.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania /§ 224 ods. 3 O.s.p./.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.